

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felölös szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimérol küldendők. (Deák-tér 29. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Zene-iskolát Szatmárnak.

Oly hurokat akarunk most megpengetni, a melyekből szeretnők, ha szép harmonia válnék.

Külsőleg, épületekben, az utcák csinosodásában, hála érte a sok banknak — s téglagyárainknak, rohamosan fejlődik városunk. A ki tíz év előtt látta Szatmárt, most nem győzi csudálni külső átalakulását. Óskorszakbeli pallóink mintegy varázsütésre eltűntek. A boldogult Győry mérnökünk „lejtérézése” következtében félig a föld alá sülyesztett viskóink helyébe utcahosszat egész kis paloták emelkedtek.

Nagyobb haladás történt a nagyobb városokat jellemző nyilvános szórakozási helyek tekintetében is. Vannak feles számmal elég modern berendezésű kávéházaink, Szatmárnak — mondhatni — egyetlen szórakozó helyei — a régi füstös butikok nyomában. Sőt maga a város ragadja kezébe e téren is a zászlót, hogy régi tornyos épületét lebontva fölvegye a versenyt a vendéglősökkel. — Nyári üdülő helyünk is, — a mi oly régen érzett nagy hiánya e porfelleget városnak, végre-valahára létrejönni készül a népkert gyökeres rendezésével.

A városiügyek vezetőinek gyakorlati helyes érzékét dicséri ama régen tapasztalt hiány pótlása is, — a mit a sajtó annyiszor sürgetett, — hogy a Szamoson a nép számára ingyen népfürdő fog felállítani.

Vasutunk is lesz a „hegyig” Neuschloss ur jóvoltából, ha kiépül és ezután, ha a hegy nem jó Mahomedhez, Mahomed fog menni a hegyhez — s egymás keblére fogunk borulni — különösen, hogy ha a nagy tervekkel terhes derék Benyovszky kapitány feltalálja a Malomárok mellett elásott(?) kincset.

Bankjaink módfelett megsaporodtak, s valamennyien mód felett prosperálnak.

Nyertünk két téglagyárat is, a melyekről legalább az érdekelt részvényesek azt mondják, hogy ha nem is módfelett, de szintén prosperálnak.

Szóval az anyagi téren nagy a haladás.

Vajjon mondhatjuk-e ugyanezt a szellemi, erkölcsi és művészeti térről? Nem merném állítani.

Ami a szellemi előhaladást illeti, — évtizedek óta alig mutattunk föl valamely újabb intézményt, a mely az anyagival arányos nagy haladást jelezne.

Igaz, hogy két gymnasiumunk határozott s alig várt fejlődést és gyarapodást mutat. Intézményeink gazdagodtak a püspökség által felállított polgári és óvónőképzővel. A „Pázmány-sajtó” felállítása és a köréje csoportosuló irodalmi erők tevékenysége — bármint agyarkodtak kezdetben ellene — számbavehető haladást tüntet föl e téren.

De hol mutatkozik csak kísérlete is annak, hogy gymnasiumaink nem egészen természetes nagy népességének leve-

zetésére a messze vidékünkön annyira hiányzó és szükséges szakiskolák állítassanak fel a gyakorlati pályákra nyújtva képesítést? Ki gondol arra, hogy legalább kereskedelmi „tanonc” iskolánkat ebben a nagy kereskedelmi városban felsőbb kereskedelmi iskolává alakítsuk át?

Még eddigi szellemi czélokot szolgáló társadalmi intézményeink is — hogy úgy mondjam, csak tengenek-lengenek.

Kölcsy-körünk csak egy pár nagy nehezen összehozott „matiné”-ra szorítkozik. Muzeumunk csak az egyhangulag nagy lelkesedéssel megválasztott tisztviselők diszes neveit őrzik, no meg a Kiss Gida bácsi — régiségeit.

Széchenyi társulatunk a pótdózás következtében is a társadalom önfeláldozó érdeklődésében talaját majdnem egészen elvesztve, csak egy pár buzgó vezérférfinak önfeláldozó tevékenységével mutathatott föl nem közönséges eredményt.

Kaszinóink jobbára csak a mulékony szórakozás helyei, a társadalmat fölrazzó szellemi mozgalmak kezdeményezése nélkül.

Erkölcsei téren is haladtunk ugyan egy kevéssé. A humanismus új tápot nyert az izraelita népkönyhában és a vigadva jöttevő „Ezres”-ben.

És művészeti téren is megnyertük a — — katonabandát — és a dalegyesület is egy pár — — győzelmi serleget.

Ámde mindez a haladás a szellemi erkölcsi és művészeti téren — nincsen

TÁRCZA

A „San Izidoro” hid.

Egy vasuti mérnök élményeiből
Gerhardten Boer után írta Karenovics Gyula
(Folytatás.)

Már két óra volt és én a munkásaimat, kiknek ha a munkát hajnalig bevégezik, gazdag munka bért ígértem, szakadatlanul serkentettem a munkára. — Az őrtüzek mellett részeg katonák aludtak, de egy részük még mindig ébren volt, énekelt és lármázott.

Megijedtem, a mint reggeli két óra után hirtelen puska lövések roppanását hallottam, azt gondoltam, hogy az arequipai helyőrség megtámadott minket. — De a mi katonáink voltak, kik lőttek. A korcsma körül tolongtak, melyben Don Rosendo Gutierrez egy széken állva, az összegyűltekhöz egy beszédet iparkodott intézni. Az őrnagy maga is igen részegnek látszott; az arca lángvörös volt és beszédje alatt majdnem elesett a székről. Időnkint lármás tetszés — nyilatkozatok félbe szakították beszédjét és hogy örömiüknek kifejezést adjanak, a katonák puskaikat, a tisztek revolvereiket lőtték ki.

Csakhamar nagyon kellemetlen hatása felvilágosítást nyertem, hogy mit jelentett ezen komédia. Don Gutierrez tele itta magát az édes pulque itallal és a vitéség oly állapotába jutott, mely tettekre szomjuzott. A San Izidoro hid felrebbantatását különös hőstettnek vélte. Beszédjével katonáit fellelkesítette és azt kívánta tőlük, hogy az expeditionai vele tartsanak és ha az arequipai helyőrség a hidat még megszállva tartaná, akkor azt erőszakkal kergessék vissza. Néhány pillanat múlva Don Gutierrez-től azon parancsot vettem, hogy egy vonatot állíttassak össze, a mely őt száz emberével együtt a hid közelébe hozza. Hiába elleneztem ezen vállalkozást, hiába hivatkoztam arra, hogy ezen hid az északamerikai társulat tulajdona, mely a vasutat felépítette, s éppen azért azt a perui csapatoknak széjjelrombolniok nem szabad.

Don Gutierrez és tisztjei kinevettek és azt válaszolták, hogy hadi lábon állanak és joguk van az ellenségnek az útját elvágni. Végül Don Gutierrez gorombáskodni kezdett, és a midőn én is ilyen hangon feleltem vissza, ünnepélyesen kijelentette, ha még tovább mernék ellentmondani, helyben föbe lövet. Hiába hivatkoztam német alattvalói voltomra, hiába fenye-

getőztem, hogy a limai német ügyvivőnél panaszt fogok emelni. — Lima és a német ügyvivő messze vannak, s így a lampai helyőrséggel szemben egészen tehetetlen voltam.

A vonat — összeállítást mégis csak, habár fogcsikorgatva el kellett rendelnem. Felkeltettem Thorudikét, hogy a vonatot mint mozdonyvezető kísérje. Sirni tudtam volna, ha arra gondoltam, hogy a hid széjjel rombolásánál, mely a mérnökök büszkesége volt, — magamnak kell segédkeznem.

A vonat — körülbelül csak két óra múlva indulhatott, mivel a mozdonyt még előbb fűteni és a világos reggelt is bevárni kellett. A hősök a sötétben nem merték volna a menetet a kordillerákon át az ellenséges arequipai területre megtenni.

Én azt gondoltam, hogy a tisztek és a legénység a várakozási idő alatt a vonat indulásáig a mámorukat kialuszzák, de forradalomban valószínűleg már régóta nem vettek részt, — azt tovább is ivással, lármával, énekkel és lövöldözéssel ünnepelték. E közben puskaport is hoztak a városból és a ládákat a legkönynyelműbben a kocsikba dobálták. Mindig azt reméltem, hogy a puskapor a folytonos ide és

arányban a gonddal s áldozattal, a melyet az anyagiakra fordítunk.

Pedig mennyi még a tenni való e téren!

Mi most csak egyet említünk, a művészetet, melynek felkarolása egy város műveltségének és finom érzékének fokmérője.

Mit tettünk e téren évtizedek óta a színház felépítésén kívül.

Ugyszólván semmit.

Mondják pedig és mi magunk se tagadjuk, hogy Szatmár népe hideg, ritkán tud fölmelegedni, lelkesülni.

Egy kis művészet kultiválása, a valódi szépnek, igaznak, jónak összhangzatosnak eszményi alakokban szem elé állítása tehát épen nem ártana neki.

Ime a kis Nagy-Bánya festő iskolát teremt falai között. A zene kultiválásában majdnem minden szomszéd város felülmulja Szatmárt. Mi megelégedünk a színházból kikerült néhány-nótával.

Felolvasó estéink alig tudnak kapni egy egy műkedvelőt. E huszonhárom ezer lakosságú városban alig lehet összehozni egy hegedű négyest. Megbámuljuk, ha valaki elvéve czimbalmozni is tud. Egy-két munkával tulhalmozott zongora tanítón kívül nincs a kitől a szunnyadó tehetségek a művészet magas régiójába fölemelkedjenek.

Husz éve áll fenn a dalárda azon kitűzött szép és nemes czéllal, hogy tőkét gyűjtsön egy zenede vagy zeneiskola felállításához, a hol csekély díjért a hivatottak kiképezhessék magokat. És hol van a zene iskola? Hol van a czél megvalósítása? Tízezer forint összegyűlt tiz esztendő alatt. Ha így haladunk, a másik tiz év alatt, ma már huszezerünk volna. És ezzel már lehetett volna kezdeni valamit és a dalegyesület oly győzelmet mutatott volna fel, a mely elhomályosította volna összes győzelmeit.

Midőn tehát az anyagiokról oly lázas iparkodással gondoskodunk, ne fedlezzünk meg a szellemiekről sem. Mert a szellem éltet s elevenít s minden anyaginál tisztább és állandóbb boldogság forrása.

Dixi.

oda dobálás közben felrobban és az egész lampa-i helyőrséget a levegőbe röpti, de tudvalevő dolog, hogy a gyermekeknek és a részegeknek speciális mentő angyalaik vannak. Ez itt is bebizonyult. Nem történt semmi, a legcsekélyebb baleset sem fordult elő még akkor sem, mikor valahára a részeg katonák a kosikba bemásztak. Don Gutierrez már egészen magán kívül volt, — minden porczikájában egy hős, — úgy engem mint Thorndikát agyonlövétéssel fenyegetett, ha a parancsainak ellenszegülni merészelnék, — felmászott nagy nehezen a mozdonyra és nekem is megparancsolta a felszállást. E mellett revolverével orunk alatt addig hadonázott, míg az hirtelen elsült. Szerencsére a lövés senkiben sem tett kárt.

Mint hogy egyedül velünk nem jól érezte magát, segédtszítul még egy Daza nevű hadnagyot rendelt maga mellé; mindketten helyet foglaltak a szerkoesin, a gondosan összerakott fahasábokon, melyek a mozdony fűtéséhez voltak előkészítve.

Reggeli negy óra felé, nap szürkületkor elindultunk Arequipa irányában. Vigyázva kellett haladnunk, a pálya esésben volt és a vonat nem volt szabad gyors mozgásba hoznunk.

Hitelszövetkezetek.

Végre valahára! Régi idők mulasztásait igyekszik megreparálni a kormány, midőn hozsalát, hogy a gazdaközönség és a kisiparosok helyzetén segítve legyen. Ezt czélozza az a törvényjavaslat, melyet a napokban tett az igazságügyminiszter a ház asztalára, mely által lehetővé válik az állam hozzájárulásával a sajtó által annyiszor sürgetett hitelszövetkezeteket létesíteni.

Különben az egész törvényjavaslat ugyszólván Darányi Ignázt földmívelési miniszter érdeme, ki tekintettel a kisbirtokosok érdekeire, ugyszólván keresztül erőszakolta azt. A törvényjavaslat főbb vonásokban a következő:

A 18 szakaszból álló javaslat első intézkedései meghatározzák, hogy az 1375. évi XXXVII. törvényeknek a hitelszövetkezetekre vonatkozó rendelkezései (1. rész, II. cím 223—257. §§.) a jelen törvény értelmében alakult hitelszövetkezetekre miképpen alkalmazandók. A gazdasági és ipari hitelszövetkezetet csakis a hatóság, nyilvános testületek, (a minők a gazdasági, kereskedelmi egyesületek) közreműködésével lehet megalapítani. A ki a hitelszövetkezetbe be akar lépni, annak az alapszabályok megmagyarázandók. A kik nem tagjai a hitelszövetkezeteknek, azokra a hitelszövetkezet nem terjeszti ki üzletét. Az alapszabályban meghatározandó a nyújtható hitel legnagyobb összege és e hitelnyújtás módja. Az alakuló közgyűlés megtartásához 12 aláíró szükséges. A jelen törvény értelmében alakuló hitelszövetkezetek fióktelepet nem állíthatnak s működésüket székhelyükön kívül eső területre nem terjeszthetik ki, csak az esetben ha az illető községek egy körjegyzőségbe tartoznak. A szövetkezetbe csak teljes koru egyén léphet, a ki a szövetkezet kerületében állandóan lakik. A szövetkezetbe lépés két tanu jelenlétében kiállítandó nyilatkozattal történik. A belépőnek a szövetkezetbe való befogadásáról 30 nap alatt értesítés küldendő.

A belépő tag, mondja a 10. szakasz, már a belépés tényénél fogva köteles üzletrészt, az alapszabályokban megállapított részletekben, időben és jughátrányok mellett befizetni. A tagok a belépéskor vagy később több üzletrészt is bejegyezhetnek. Az üzletrészek (11. §.) az illető tag nevére állítandók ki, legföljebb 100 korona névértékben állapíthatók meg s a szö-

vetkezet fennállása alatt le nem szállíthatók. Az üzletrészek után (11. §.) kamatot fizetni nem szabad. Osztalékképp fölosztás alá a tagok közt csak az kerülhet, a mi az évi mérleg szerint mint tiszta nyereség a tartalékalapra fordítandó összeg után megmarad. A míg a tartalékalap az összes üzletrészek névértékének felét el nem éri, arra a tiszta nyereségnek tiz százalékát kell fordítani.

A 13. §. így magyaráza tovább ezt: A fölosztható nyereség első sorban az üzletrészek közt az év elején mutatkozó befizetések arányában osztandó föl, ugy azonban, hogy az osztalék 5 százalékot meg nem haladhat s csak akkor fizethető ki, ha az üzletrész már teljesen befizettetett. Ellenkező esetben az üzletrész javára irandó. Ha a nyereség meghaladja az öt százalékot, akkor a többlet a tartalékalap növelésére fordítandó. A veszteséget elsősorban ebből a tartalékalapból kell fődözni. A 15. szakasz így szól: a tag, a szövetkezet kötelezettségeire üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős. A szövetkezetből kilépő tag üzletrésze csak az üzleti év befejezésétől számított hat hónap letelte után fizethető ki. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságról, a föloszlásról és vegyes intézkedésekről külön fejezetek szólnak.

A javaslat második czime a központi hitelszövetkezetekről szól s elmondja, hogy a jelen törvény értelmében keletkezendő, vagy átalakuló gazdasági és ipari hitelszövetkezetek ügyének előmozdítására és hitelszükségleteik kielégítésére Budapesten Országos központi hitelszövetkezet állítatik föl, a mely csak akkor jegyezhető be a kereskedelmi cégjegyzékbe, ha legalább 1,000.000 korona névértékű üzletrész már befizettetett. A központi hitelszövetkezetnek alapító és rendes tagjai lesznek. Az utóbbiak lehetnek a vidéki hitelszövetkezetek. A legkisebb üzletrész 200 korona. A központi hitelszövetkezet elnökét a pénzügyminiszter előterjesztésére a király nevezi ki; az alelnökök egyikét a kereskedelmi, másikat a földmívelési miniszter nevezi ki. Az ügyvezető igazgatók választását a pénzügyminiszter erősíti meg. A 66. §. így szól: a központi hitelszövetkezet a vidéken és Horvát-Szlavonországban is köteles képviselőiséget fölláttítani.

A pénzügyminiszter legalább egy millió korona erejéig alapítványi üzletrészt vásárolhat a pénztári készletből. A regále kötvényekből

A katonák, hogy vitézségüket kimutassák, menetközben is lövöldöztek az ablakokból a levegőbe, de azután mindig nagyobb és nagyobb csend lett a vonaton. — A bátor hősök, kik a San Izidoro hid széjjelrombolására és Arequipának rohammal való bevételére elindultak, — mind egytől egyig elaludtak. Legjobban mi vettük azt észre, mert Don Gutierrez adjutánsával együtt szintén csendesen elszendergett.

A hidig a menet-idő két és fél óra. Utolsó reményem az volt, hátha az arequipai parancsnok mégis oly okos volt és a hidat tényleg megszállotta. Akkor csatára kerülne ugyan a dolog, de lehetséges, hogy a lampai helyőrség vereséget szenvedne.

Természetesen ily eset beálltával életünk kockán forgott volna, — de Thorndike is feláldozta volna életét a hidért.

Gutierrez és Daza eleinte időnkint álmukból felriadtak és ilyenkor mindig felénk fordították revolvereiket, — de az álmom és ittasság utóvégre erőtt vett rajtuk és mélyen elaludtak.

Én a vízmérő és a manométer előtt, Thorndike mellett állottam, kívül angolul társalogtam. De csak rövid megjegyzéseket sugdoshattunk egymásnak, mert a pályára igen

figyelnünk kellett, itt ott meg is állottunk és le is szállottunk, meg kellett győződnünk, rendben van e a pálya ellöttünk. Rendes körülmények között éjjel azon vonatok nem közlekedtek és a San Izidoro hidig csak két pályáor volt alkalmazva. Ezek, mint menetközben meggyőződöttünk, nem voltak helyeiken, hanem úgy látszik, jobbnak látták a legközelebbi korcsmát felkeresni és magukat, régi forradalmi szokáshoz hiven, ott lenni.

Mig a hidhoz értünk, kétszer megállottunk, a nélkül, hogy az urak a mozdonyon felbredtek volna; Gutierrez és Daza hortyogtak és a vonaton is valamennyien aludni látszottak. A tiszték és a legénység úgy látszik parancsnokokra bízták magukat, ki a mozdonyon foglalt helyet.

Mindig világosabb és világosabb lett, — és a hidhoz közeledtünk. Nagyon lassan mentünk és óvatosan kémelettünk, mert mindig azt reméltük, hogy az arequipai helyőrség tábori tüzet megpillantjuk. De semmit sem fedezhetünk fel! A hid egészen védtelenül a részeg lampai katonaság rombolásának volt kitéve.

Most áthaladtunk a hidon! Senki sem mozdul a vonaton. Thorndikével egymásra néz-

pedig három millió korona névértékű kötvényt bocsát a központi hitelszövetkezet tulajdonába. Az alapítási és első szervezési költségekre száz-ezer koronát ad. Kedvezménye lesz a központi szövetkezetnek a teljes adó-, illeték-, bélyegmentesség is. Csupán a váltó és utalványok bélyegkötelezettsége marad.

Hasznos intézkedés.

Darányi Ignácz földművelési miniszter, ki sok dicséretreméltó buzgalommal igyekszik a gazdaközönség helyzetén segíteni, miként ezt a legújabb benyújtott törvényjavaslat is igazolja, melynek keresztülvitele ugyszólván egyedül neki tulajdonítható, — a gazdasági ismeretek terjesztése céljából lehetővé akarja tenni a kisgazdáknak, hogy a tárczája kezelésében levő mezőhegyesi, kisbéri, bábolnai és fogarasi ménestulajdonosokat kisebb csoportokban meglátogathassák.

E célból a gazdasági egyesületekhez a köv. leiratot intézte, melyet közérdekű jellegénél fogva egész terjedelmében közlünk:

1.) A kirándulásokban ez alapon csakis falusi kisgazdák vehetnek részt kisebb csoportokban, egy szakember (földbirtokos, állatorvos) vezetésével.

A kirándulások leginkább a nyár folyamán, de esetleg télen is történhetnek a kirándulók vidékéhez legközelebb eső birtokra.

Mezőhegyesre télen egyszerre csak 30 egyén, nyáron 100 egyén. Kisbérre télen 80 egyén, nyáron 150 egyén, Bábolnára július hó 1-től február hó 28-ig legfeljebb 20 egyén, ez időtől június hó 30-ig mintegy 100 egyén tehet kirándulást. Fogarasra pedig úgy télen mint nyáron csak kisebb csoport rándulhat; mert az utóbb nevezett birtokon a látogatóknak éjjeli szállás nem adható s így ezen birtokot leginkább csak a környékbeliek látogathatják meg.

2.) A vasuti oda és vissza utazás költségeit a gazdasági egyesület előlegezné a kirándulóknak, s azokat az egyesületnek visszatéríteném.

A vasuti költségek mérséklése érdekében egyidejűleg megkerestem a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urat, hogy a szóban levő kirándulások résztvevőinek kedvezményt engedélyezzen.

A kereskedelemügyi miniszter ur határozatáról pótlólag értesítendem az egyesületet.

3.) A vasut vonal kiinduló pontjához szükséges fuvar költségeit a kirándulók viselik, az illető ménestulajdonosok vasut állomásától a birtokra pedig a birtok fuvarjain szállítatnak be a látogatók.

4.) Élelmezést és éjjeli szállást a birtokon díjtalanul kapnak a kirándulók.

5.) A birtok igazgatósága a kiránduló csoporthoz egyik tisztviselőjét rendeli ki, — a ki a csoportot foglalkoztatja és kalauzolja.

6.) Az egyes csoportok szervezését a gazdasági egyesület teljesíti, s ha a szervezés megtörtént, a csoport tagszámáról s a kirándulás idejéről az illető ménestulajdonos igazgatóságát értesíti, s ha ez a kirándulás ideje ellen észrevételt nem emel, az illető igazgatóság által megjelölt időben a csoportot az egyesület utának indítja.

7.) Az egyesület egyuttal gondoskodik, a vasuti utazási kedvezmény kieszközléséről (a pótlólag közlendő módon) az utiköltségeket előlegezi s a kirándulásról nekem is részletes jelentést tesz.

8.) Az egyes ménestulajdonosok gazdasági viszonyait ismertető adatok s a birtokra vonatkozó egyéb felvilágosítások az illető birtok igazgatóságától szerezhetők meg.

Ismerve a gazdasági egyesületeknek a gazdasági szakoktatási ügy iránti érdeklődését úgy remélem, hogy a t. egyesület a falusi kisgazdák tervezett kirándulásait nagy érdeklődéssel szervezni és támogatni s mindazon teendőket elvállalni szives lesz, melyek a tervezet szerint az egyesületre hárulnak s sikeresen csakis az egyesület által vihetők keresztül.

Kelt Budapesten, 1898 évi márczius hó 26-án. Darányi s. k.

Nemes tett. *Ezterházy* Miklós Mórigr. a Forna pusztát, mely mintegy 8000 kat. hold, Csákvár és a környékbeli községek lakóinak apróbb párczellákban csekély bérösszegért haszonbérbe adta. Aki nem vett bérletet, annak adott feles földet, sőt ha vetőmagja nem volt, azt is kapott a csákvári gróftól. Így kell a szegénységen könyörülni. Akinek módjában van, követhetné a nemes példát, mi által a hazának is hasznos szolgálatokat tenne a terjedő szocializmus meggátlásában.

A háború Spanyolország és Amerika között kikerülhetetlen, valószínűleg pár nap alatt már megszólalnak az ágyuk. Spanyolországnak

nagykiterjedésű amerikai birtokaiból csak Kuba szigete maradt még meg, ezt is óhajtaná Amerika magáévá tenni. Ezért Kubában kéz alatt lázadást szított, melyet Spanyolország éveken keresztül nem volt képes elfojtani, mert az Egyesült államokból folyton segítették a felkelőket. Most Amerika nyíltan fellépett s azt követeli, hogy Spanyolország hagyja ott birodalmának legdrágább kincsét.

Hirek.

Magas vendégek. Báró *Rózner* Ervin, Máramaros vármegye főispánja nejével, *Forgách* Klótild grófnővel tegnap Ő méltósága a püspök ur látogatására városunkba érkezett. A főispáni pár Ő méltóságának szívesen látott vendége volt, s tegnap este visszautazott Máramaros-Szigetre.

Személyi hir. *Áiben* Mátyás, a kir. kath. főgymnasium nyugalmazott igazgatója, ki városunkban a nevelés és tanítás terén 30 éven át előbb mint tanár, később mint igazgató lankadatlan ügybuzgalommal és a legszebb eredményt felmutatva működött, kinek ajkairól a magyar nyelv és irodalom tanszékén egész nemzedékek szívták magokba a hazafiság magasztos érzelmeit s tanultak meg lelkesedni dicső multunk emlékeiért, — eltávozott körünk-ből, állandó lakhelyéül Máramaros-Szigetet választotta, hogy szülőföldjén élvezze a hasznos és hosszús munkálkodás által jól kiérdemelt nyugalom napjait. Egész városunk közönségének, a volt tanítványok ezreinek szeretete kíséri a mindenki által nagyrabecsült igazgatót új otthonába, mi is őszintén kívánjuk, hogy zavartalan boldogságban töltsse a nyugalom perczeit.

Eljegyzés. Turczí *Papp* Lajos Béla udvari földbirtokos jegyet váltott *Csohágy* Antal hajdunánási földbirtokos leányával Irén kisaszszonynyal. — *Oláh* Mihály helybeli iparos husvét másod napján jegyet váltott *Hebe* József nagykarolyi lakos leányával, Mariskával

Városunk szülöttét *Bakó* Lászlót, a nemzeti színház jeles művészt szép kitüntetés érte. A nemzeti színháznak a *Farkas—Raskó*-féle jutalmát, melyet minden évben a nemzeti színház tagjai szótöbbséggel ítélnék oda az arra legérdemesebb pályatársuknak — ez idén *Bakó* László nyerte el.

tünk. Mindkettőnkben egy és ugyanazon gondolat és mint később kitűnt, egy igen jó gondolat támadt.

Arequipáig még körülbelül egy órai menet-időnk volt, de ha természetesen a vonat biztonságának rovására nagyobb gyorsasággal haladunk, akkor a várost háromnegyed óra alatt is elérhetjük. Ha Arequipát sikerül elérni, még mielőtt a hősök felébrednek, akkor a hid meg van mentve.

Igaz, ha vállalkozásunk nem sikerül, akkor mint árulókat rögtön lelőnek; ez biztos. De feltéve, hogy ezt a sorsot elkerüljük és sikerül Arequipát megközelíteni, akkor mindenesetre onnan lőnek reánk, mert az Arequipai helyőrségnek okvetlenül fel kell tételeznie, hogy egy Lampából közeledő vonat csakis ellenséges támadást jelent.

Thorndikével néhány gyorsan váltott szó elég volt arra, hogy a további teendőket illetőleg megegyezünk. Daza hadnagynak kiesett a revolvere, felemeltem és övembe dugtam; Gutierrez őrnagy revolverét egy zsinóron a nyakakörül kötve hordta. Keresztül vágtuk a zsinórt és Thorndike elvette a revolvért. Kárörvendve mosolygott, a mint a kezébe vette és

halkan mondá: „Ha a ficzkók egyike vagy másika most felébred, keresztül lövöm a fejét!”

A mozdonyon tehát elég biztonságban voltunk. De mi történik, ha a vonaton észreveszik, hogy a San Izidoro hidat már elhagytuk és mindig jobban és jobban az ellenséges városhoz közeledtünk?

A vonatról ránk lőhetnek és akkor igen rossz helyzetbe jutottunk volna annál is inkább, mivel úgy az őrnagy mint a hadnagy még kardjaik birtokában voltak, melyekkel keményen megtámadhattak, ha a lövések zaja folytán felébrednek. Pillanatnyira azt vettük fontolóra, nem volna e jobb az alvókat a mozdonyról letaszítani, de ez gyilkosság lett volna és ezen gondolattal azonnal felhagytunk. — Ha már szükséges, csak az életünket és a hidat akartuk minden elszántsággal megvédeni.

Percz, percz után mult el. Arequipa felé esésben haladtunk. — Órámat a kezemben tartva, egyszer erre, másszor az alvókra tekintettem. Thondike minden figyelmét a mozdonyra fordította.

Csak fel ne ébrednének! Tudvalevőleg

ilyen pillanatokban a perczek örökkévalósággá válnak.

Egy negyed óra mult el és lassan és lassan haladt a vonat tovább. A második negyed óra is elmúlt. A harmadik negyed órának a vége is közeledett. — Nehogy az arequipai helyőrség golyóinak ki legyünk téve, elhatároztuk, hogy mikor az állomáshoz közeledünk, a mozdonyon lefekszünk.

A pálya udvar közelében a menetet lassítottuk és a helyzetet alaposan ki kellett kémlelnünk. Feltehető volt, hogy itt is felszaggatták a vágányokat. De semmit sem vettünk észre és akadálytalanul beroboghattunk az arequipai pályaudvarba. Csodálkozva lépett felénk az állomás főnök és avval a hírrel lepett meg, hogy Limából jött távirati rendelkezés folytán a forradalom ismét megszűnt. Még az ellőtte való nap este Limában ellenforradalom tört ki; Arequipában a praefectust azonnal elmozdították helyéről és ujat választottak. Az esteli forradalom épp úgy vérontás nélkül mult el, mint a délutáni. Tehát Lampa és Arequipa városok sem voltak többé ellenséges viszonyban és a mi a kocsikban és a mozdonyon alvó hőseink, nem voltak többé ellenségek, hanem Arequipa

Esküvő. György Endre ugocsi birtokos, a magyar tudományos akadémia tagja nőül vette Bajkai kir. táblai bíró özvegyét Tarczaly urnót.

Gyógyszertár-vétel. Az Árpád-utcán levő Viti Miklós-féle gyógyszertárt tegnap vette meg Reisinger hajdudorogi gyógyszerész 29 ezer ötszáz forintért. A gyógytárra egy másik ajánlat is volt és az utolsó perczben szólott közbe — mint látszik sikerrel — Reisinger.

Gyászír. Özv. felsőpelsőczy Tóth Mihályné szül. Kovács Karolina, f. hó 14-én esteli 10 órakor életének 66-ik évében elhunyt. A kedves halott földi részei f. hó 17-én délután 4 órakor tetették az ev. ref. egyház szertartása szerint Kinizsy-utca 11-ik számú háztól a vasut melletti sírkertbe örök nyugalomra. Béke legyen porai felett.

A közigazgatási bizottság f. hó 12-én tartott ülésén a főispán elnökölt. Tudvalevő dolog, hogy a szatmári rabbi választás az izraelita hitközséget megbontotta. 135 hitközségi tag kiváltott, hogy külön hitközséggé alakuljon. Ezek alapszabályait fel is küldötték a belügyminiszterumba. Most a közigazgatási bizottsághoz fordultak azon kérelemmel, hogy a közigazgatási bizottság tegyen pártoló jelentést a miniszterhez. E kérdésben vita keletkezett. Némelyek azt óhajtják, hogy a 135 hitközségi tag, mint intelligens elem maradjon benn mégis a hitközségben és művelődési szempontból fejtsen ki tevékenységet, hogy a maradék pártiak is helyes utra vezettessenek. De a többség nem engedett, hanem a kérelmezők pártjára állottak. Így a közigazgatási bizottság is kimondotta, hogy a kérvényt pártolólággal terjeszti fel a miniszterhez. A pénzügyigazgató jelentést tesz, hogy az adófizetés most sokkal jobban megy, mint a múlt év hason időszakában. Az egészségügy is jó!

Igazgató-tanácsi ülést tartott a szatmári Széchenyi-Társulat f. hó 18-án, melyen Szuhányi Ödön társulati igazgató elnökölt. Az ülés 1-ső tárgyát képezte az alapszabályok módosításának kérdése, mely a társulat működését ugyszólván üdőbb és gyakorlatiasabb irányba van hivatva terelni, azonkívül rendezné a megye és társulat közt való viszonyt. A módosítás tervezetét az igazgató-tanács elfogadta és a május 2-án tartandó közgyűlés elé terjeszteni határozta. Ugyancsak az ülésen jelentette a társulat igazgatója, hogy a megye hét ezer forintot szavazott meg a társulatnak, hogy jövőre az

lakosainak jó emberei, kik barátságos reggeli látogatásra jöttek.

Természetesen a mozdonyvezetővel együtt gyorsan eltűntünk a mozdonyról és azonnal az új praefectushoz és az arequipai parancsnokhoz siettünk, kik nagyon csodálkoztak azon, hogy az egész lampai helyőrség meglátogatta városukat.

Minthogy a távirai összeköttetés Arequipa és Lampa között meg volt szakítva, az esteli eseményekről szóló hírt csak egy gyalog küldönczcel továbbították, ki azonban elindulásunkig az az reggeli négy óráig nem érkezett meg.

Ugy tetszett nekem, mintha egy nagyfarsangi komédiának egyik főszereplője volnék. Thorndikével egyetemben testünket és életünket egy semmiért tettük kockára. — A midőn Arequipába való megérkezésünk után egy órával később, Sennor Gutierrez, Daza és végre a többi hősök is felédredtek, eleinte ugyan, a mint látták, hol vannak, nagyon csodálkoztak, de azután barátságosan kezét fogták az arequipai tisztekkel és hivatalnokokkal és velük annyi pulquet ittak, a mennyi az éjjeli dorbézolás utóhatásának megszüntetésére éppen elegendő volt.

összes közművelődési pótadó $\frac{3}{4}$ részét juttatja a társulat czéljaira. A gyermek menhelyekre is kijelölték az óvónőket, az eredményt alább közöljük.

Telephon hálózat vármegyénkben. Említettük már megyénk főispánjának azon dicséretre méltó fáradozását, mely által a kerületi székhelyek és a központ között telephonhálózatot kíván létesíteni oly módon, hogy a járási székhelyek egymással is érintkezessenek. Most vetjük a tervezetet, mely a felesleges költségek gondos elkerülésével megállapítja a vonal irányát és a berendezés összes költségei felől tájékoztat. Ennek értelmében a hálózat létesítése 36340 fit. 28 krba kerülne, mely felezésben, miként említettük, az államot terhelné. Egyesekre tehát tekintettel a nagykiterjedésű vármegye lakosságára alig esnék valami teher, melynek elvállalásától, ha figyelemb. veendi azon fontos szolgálatokat, melyeket a távbeszélő az intézkedések gyorsabb eszközése érdekében van hivatva tenni, bizonyára senki sem fog elzárkózni. Részünkről melegen ajánljuk az ügyet a vármegye közönségének szives figyelmébe.

Nőegyletünk köréből. Műkedvelői előadást fog rendezni és pedig két estére terjedő műsorral a mi tevékeny nőegyletünk. Az előadás május 14. és 15-én a városi színházban lesz.

Ünnepélyek. Az országos törvény által elrendelt ápril 11-iki ünnepélyt e hó 15-én tartották meg a kir. kath. főgymn. növendékei. Bevezetésül a Hymnust énekelték, azután Ratkovszki Pál főgymn. igazgató intézett hazafias beszédet az ifjúsághoz, majd a Szózat elénekülésével az ünnepség véget ért. — A kir. kath. fitanítóképezdeben e hó 16-án folyt le az ünnepély, mely szintén a hymnussal vette kezdetét, mire dr. Steinberger Ferencz igazgató fejtegette a nemzeti ünnep jelentőségét, majd a „Boldogasszony Anyánk“ kezdetű szép éneket adta elő az énekkar. Bóday Sándor III. éves növendék érzéssel szavalta el Petőfinék „Előre“ című lelkes költeményét. Befejezésül az énekkar adott elő egy pár szép magyar dalt. — A polgári, elemi-tanítónő és kisdobóvönöképző növendékei együttesen ünnepelték meg e hó 16-án a szentesített emléknapot. Az ünnepélyt itt a Szózat lelkes hangjai nyitották meg, majd dr. Steinberger Ferencz igazgató emelt szót, a nála szokásos ékes nyelven szólva az ünnep jelentőségéről, záradékkal hazafias a Rákóczy induló következett.

Azután a vonat elé egy másik gép állított és a lampai hősök ismét hazatértek.

A San Izidoro hid meg volt mentve és én egy bohózat főhőse valék. — Ugyszólván szégyeltem magamat, a mikor az állomási főnök gratulált, hogy elszántsággal és bátorsággal a San Izidoro hidat megmentettem.

A vasuti igazgatóság is elismerte érdemeimet és pénzadományyal is megjutalmazott. Nem sokára ezen események után elbocsáttatásomat kértem és az éjszakamerikai államokba mentem, a hol szintén a vasuti szolgálatnál nyertem alkalmazást és a honnan később Európába tértem vissza.

Néhány héttel az Arequipa és Lampa közötti híres menetem után, Chilével háboru tört ki és a bator Don Gutierrez az első tisztek között volt, kik egy csatában elesetek. A háboru Perut egészen tönkre tette, de legalább a Mollendóból a Titicaca tó felé vezető nagyszerű vasut megmaradt, habár azon is a forgalom időnkint megszakított.

— A zárdabeli polgári és elemi iskolák növendékei együttesen e hó 16-án tartották meg az ünnepélyt. A kedves műsor következő volt: Nyárády Margit és Veréczy Margit zongorán Erkel Hunyadi indulóját játszották lelkesülten és lelkesítve. Aztán az ünnepély jelentőségét magyarázta meg Jandrisics J. igazgató. Az ékesszavú szónok édes önfeledéssel merült bele az 1848-i vívmányok apotheosisába, magával ragadva a szavain csüggő gyermekereget; kegyelettel emlékezett meg az új alkotmányt szentesítő V. Ferdinándról, majd fölattanva ülőhelyéről gyújtó lelkesedéssel éltette a királyt és hazát. Csengő, zsongó éljenzés követte szavait az ifjúság részéről s olyan igaz szívből zendült fel utána a „Hazádnak rendületlenül“ . . . Dombrády Piroska szónoki tüzzel adta elő a „Talpra magyar!“ t; Reiter Rózsika kedves csevegéssel szavalta: „Forgasd a történet könyvét,“ mit a polgáristák kardala a „Király hymnus“ követett. Az elemi iskolából Hampel Ilonka pompás hanglejtéssel szavalta „A magyar zászló c. költ. és Bodnár Ilonka gyermekreg bájjal „Az én hazám“-at. Égbe esdő imaképen csendült föl rá a Hymnus az összes növendékek ajkán; végül mintegy méla accord gyanánt Tóth Mici szavalta mély érzéssel: „Kik voltak a honvédek?“ Az ünnepélyt a Rákóczy induló fejezte be, melyet Kovács Etel remekül zongorázott. Ünneplő érzéssel távozott mindenki a kedves matineéről, melynek gyors (egy nap alatt történt) rendezése s nagyszerű sikere a két igazgatónő, sr. Kornélia és sr. Alkántára dicsősége. — Az elemi főnépiskolában az ünnepély szintén hazafias énekek és szavalatokból állott, az emlékbeszédet Bodnár Alajos tanító tartotta meg. Az ünnepségeket minden intézetben szent mise előzte meg.

A szatmárvármegyei tanári kör e hó 17-én Nagy-Károlyban gyűlést tartott, melyen városunk kir. kath. főgymnásiumának 12 tagja vett részt. Sarmaságh Géza Bozóky fővárosi tanár azon indítványát vitatta meg, hogy vajjon helyeslendő volna-e, ha a gymnasiumok valamely kiváló férfiú nevével neveztetnének el. Poór János kegyesrendi tanár a természetrajz tanításának módszeréről alapos tudással értekezett, mire Schöber Emil dr. mutatta be e tárgy tanítása körül követett módszerét. A tanári kör Szieber Ede tankerületi főigazgatót, dr. Kádár Ambrus kanonokot és Vanke József nyugalmazott kegyesrendi tanárt tiszteletbeli tagjainak választotta. A tanárok mindnyájan a piaristák szívesen látott vendégei voltak.

A kerületi tornaverseny. A versenyt a katonai gyakorlóterem tartják meg. Az egész tér be lesz kerítve. Tribünöket állítanak és azonkívül két ezer ülő hely lesz a közönség rendelkezésére bocsátva. Külön helyen fog elhelyezkedni a versenyben részt vevő és részt nem vevő ifjúság és tanári kar. Négy helyen ékezhetik majd a közönség, hiszszük, hogy mérsékelt áron es jól.

A „Széchenyi Társulat“ igazgatósága a gyermek-menhelyek vezetőinök a f. nyári időnyre való kinevezését befejezván azon megállapodásra jutott, hogy a kinevezettek állomáshelyüket május első napjaiban elfoglalva működésüket nyomban megkezdni tartoznak. Kinevezettek: Alsófernezyre Oli Katalin, Apáca Molnár Katalin, Angyalosra Kovács Jolán, Avasrelsfaluba Pálkás Mária, Botpaládra Nagy Ida, Börvelybe Reményi Erzsébet, Gsegöldre Seps Ferenczné, Csekébe Bene Kálmánné, Csengerbe Bohutinszky Irma, Csomaközre Kelemen Mária, Csenger-Ujfaluba Csernus Viktória, Dengelegre Brezsák Jánosné, Dobrára Molnár Gizella, Erdődre özv. Zolnay Elekné, Ér-Endrédre özv. Kántor Jánosné, Ér-Körtvélyesre Papp Róza, Fábíánházára özv. Czinczás Mártonné, Fehér-

gyarmatra Rákoczy Mária, Gebére Török Endréné, Gencsre Mangu Irma, Győrtelekre Ferency Karolin, Géresre özv. Beniczky Zsigmondné, Hodászra Szabó Erzsébet, Homokra özv. Bugyi Andrásné, Hosszúfalura Kerekes Mária, Hagymászláposra Fazekas Ágnes, Irinybe Tolvaj Julia, Istvádira özv. Farkas Istvánné, Jánkra Rusznyák Teréz, Jármiba Pápa Tivadarné, Kaplonyba Kruppa Teréz, Kántor-Jánosiba özv. Bóné Istvánné, Kir.-Darócra Szaszarán Teréz, Kis-Arra Cséke Jolán, Kocsordra Kalik Julia, Kölcse Kós Berta, Kömöröre Eszenyi Erzsébet, Kraszóra Darvai Borbála, Kraszna-Bétekre özv. Ditrichné, Madarászra Papp Árpádné, Mező-Petribé Jurácskó Róza, Mező-Terembe özv. Zavatzky Istvánné, Mérkre Egeli Mária, Misztótfaluba Dobrosi Róza, Nagy-Arra Hajdu Gizella, Nagy-Dobosra özv. Mihályka Gyuláné Nagy-Ecsedre Duna Emma, Nagy-Géczre Zetye Julia, Nagy-Majtényba Soltész Mária, Nagy Szokondra Papp Ida, Nántüre Kádas Ida, Nyir-Csaholyra özv. Átyim Mihályné, Nyir-Medgyesre Ferenczy Erzsébet, Olcsvára Katona Katalin, Olcsva-Apátiba Kovács Amália, Ó-pályiba Henyei Gizella, Panyolára Sallay Ilona, Parasznyára Léhman Julia, Pátyodra Váraljai Izabella, Porcsalmára Banyai Ziza, Rozsályra Szerdahelyi Julia, Sályiba Tar Róza, Sándorfaluba Mangold Róza, Sárközre Brunner Teréz, S-Ujlakra Marosán Beatrix, S. M. Berkeszre Szücs Anna, Sonkásra Székely Mária, Szamosszegre Szilágyi Zsuzsanna, Szaniszlóra Bodnár Mariska, Vállajra Szeibel Teréz, Vitkára Kerekes Anna, Vámfaluba Stréber Ilona, Udvariba Morvay Veron. Felkéretnek a lapok ezen kinevezések közlésére. Szatmár, 1898. április 19. Szuhányi Ödön társulati igazgató.

Uj gőzmalom. Göbl Jakab kereskedő és gőzmalom-tulajdonos a régi gőzmalom helyén a kor igényeinek teljesen megfelelő új és emeletes gőzmalmot fog felállítani és berendezni.

Adományok. A termény- és hitelbank 20 frtot, a kereskedelmi és iparbank 25 frtot, a népbank 15 frtot, a szatmárvármegyei takarékpénztár 30 frtot adományozott a nőegyesületnek.

A „Szatmárnémeti” torna- és vívóegylet által 1898. évi május hó 1-ső napján rendezendő távgyaloglás és kerékpár-verseny föltételei: 1. A verseny napja 1898. május 1. (Kedvezőtlen idő esetén a legközelebbi vasárnap.) 2. Távgyaloglók részére indulás reggel 6 órakor, kerékpárosok reggeli 8 óra. 3. Nevezési határidő folyó évi április hó 26-án déli 12 óra. 5. A verseny helye a szatmári balparti hidfőtől a nagy-károlyi vásártér Majtényi-utcza felőli sarka. Menetirány az országot; mellékutak kizárva. 5. Távolság 36 km. 6. A távgyaloglásban részt vehet minden egyleti vagy szatmárvármegyei társuleti tag. 7. Kerékpárosok lehetnek városi vagy megyei, a választmány által elfogadott jelentkezők. 8. Versenydíjak I. a távgyaloglók részére: 1. Az elsőnek beérkező részére 1 aranyérem. 2. A másodiknak beérkező részére 1 ezüst érem. 3. A harmadiknak beérkező részére 1 bronzérem. 4. A kitűzött határidőn belül beérkezők mindenike részére emlékirat. II. A kerékpáron versenyzők részére ugyanilyen díjak. II. a) gyaloglók az indító által adott jelre egyszerre indulnak. Bot csakis olyan használható, melylyel a gyaloglás elő nem segíthető. Futás kizárva. A gyalogversenyzők részére kitűzött ut 4 és 1/2 óra alatt teendő meg a később érkezők díjakra igényt nem tarthatnak. b) A kerékpárosok indulnak ugyancsak a fentebbi módon az indító által adott jelre párosan 2—2 perczenként. Az induló párok sorrendje sorshuzás után döntenek el. Versenyezhetni lehet versenygép kivételével bárminő géppel. A kerékpárosok 110 perc alatt tartoznak a kitűzött

utat megtenni, a később beérkezők díjakra nem számíthatnak. III. Tetek: gyaloglóknál 3 korona, kerékpáros egyleti tagoknál 4 korona, kerékpáros nem egyleti tagoknál 5 korona. Nevezések egyedül az egylet elnöke Hérmán Mihály polgármesternél a hivatalos órák alatt eszközölhetők szóval vagy írásban. Idegenek kéretnek a pontos lakcímen kívül foglalkozásaikat is megjelölni. A zárhatáridőn túl érkező nevezések csak is a választmány határozata folytán vétetnek figyelembe, a késedelem elfogadhatóan indokolandó. A nevezések elfogadását a választmány magának tartván fenn, az esetleges el nem fogadást indokolni nem tartozik. A versenyek elleni esetleges óvások a verseny után az egylet titkáránál azonnal bejelentendők. A később érkező óvások figyelembe nem vétetnek. Jelvények, előfogatok s egyéb szükségletekről az egylet gondoskodik. Hérmán Mihály e. elnök. Krasznay Sándor e. titkár.

A szatmárnémeti polgári lövész-egylet cél-lövészete e hó 24-én vasárnap délután 2 órakor meg fogja kezdeni, melyet ez uton is az érdeklődők tudomására juttatunk.

Passió játék városunkban. Allesch Ede ó-bajor passió társasága e hó 23-án és 24-én este 1/28 órakor a városi színházban előadásokat tart. Az előadás két szakaszból fog állani, 16 képben illetve jelenésben lesz bemutatva. Az első rész Jézus Krisztus életét tárgyalja, a második rész elítélését és kereszthalálát valamint dicsőséges feltámadását fogja a közönségnek bemutatni. A társaság kitűnően van szervezve, miről tanuskodik az a szép siker, melyet Európa csaknem minden nagyobb városában elért, a múlt év őszén Budapesten a városligeti szinkörben tartotta előadásait, melyek művészi színvonalon állanak, miként ezt az előtűnk is bemutatott számos ajánló levél s elismerő irat igazolja. Ajánljuk azért a társulatot a közönség figyelmébe, aki a művészi látványosságokban gyönyörködik, bizonyára kellemes időtöltést fog magának szerezni, ha az előadásokon megjelenik. Lapunk hirdetési rovatában a játékokról részletes tudósítást közlünk.

A Szatmár-Ugocsa megyei róm. kath. Tanító-Egyesület köréből. Az esperesi körök mélyen tisztelt vezetőségét mély tisztelettel kérem, kegyeskedjenek becses működésükről szóló jegyzőkönyvet a központi elnökséghez beküldeni, hogy a közeledő nagy gyűlésre jelentésünket ideje korán elkészíthessük és kinyomathassuk. Ez ideig a fehérgyarmatti, nagykárolyi és erdődi kerületek voltak szívesek működésüknek igen szép tanujelét adni; legyen szabad remélnünk, hogy a többi kerületektől is értesítést kapunk. Szatmár, 1898. ápr. 18. Bodnár Gáspár egyesületi elnök.

A szatmári gazdasági és iparbank r. társaság a kereskedő tanonciskola szorgalmas és szegénysorsu tanulóinak jutalmazására tiz koronát adományozott. Fogadja a bankigazgatóság az iskola hálás köszönetét.

A bérálás szentségének kiszolgáltatása alkalmából ajánlom: „Szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe” című kiadványomat, mely kitűnő emlékkönyvül fog szolgálni a szentségben részesülteknek. Ára a XVI. r. 285 lapnyi munkának füzve, bérmentesen küldve 50 kr. o. é. (etiam e. 2. s.) Dr. Lessenyey Ferencz papnöveldei hittanár.

A sorozás Szatmáron a következő napirendben állapított meg ugymint: április hó 25-én reggeli 8 órakor az első korosztálybeli, vagyis az 1877. évben születettek. Ugyancsak április hó 25-én d. e. 11 órakor a második korosztálybeli, vagyis az 1876-ik évben született hadkötelesek tartoznak megjelenni; április hó 26-ik napján reggeli 8 órakor a harmadik korosztály, vagyis

az 1875. évben születettek, ugyanazon nap, vagyis április hó 26-ik napján d. e. 10 órakor, azon idegen illetőségű itt tartózkodó hadkötelesek tartoznak megjelenni, kiknek részére az 1898. évi VI. t.-czik végrehajtása tárgyában kiadott utasítás I-ső rész 101. §-a értelmében az állítási ívek az itteni katona ügyosztályhoz érkeztek és erről az illetők értesítve is lettek. Fősorozási helyül a Kazinczy-utcza 22-ik szám alatti „Gubás” ipartársulat tulajdonát képező épület első emeletében ezen célra berendezett helyiségek jelöltettek ki. A hadkötelesek a kitűzött napon tisztán és pontosan megjelenni tartoznak. Szatmárt, 1898. márcz. 26. Hérmán Mihály, polgármester.

Sikkasztás. Frenkel Volf nagybányai nagykereskedő már régibb idő óta bűnös manipulációt folytat a bizományba kapott árukkal, s éveken át tetemes összeget érő portékát sikkasztott el. Most azonban rajta vesztett üzelmében, a helybeli törvényszék letartóztatta s megindította ellene a vizsgálatot.

Munkásokat tilos korcsmában fizetni. A belügyminiszter elrendelte, hogy száz forintig büntetendő az az italmérő, aki megengedi, hogy üzleti vagy bármilynemű helyisége a munkások bérének kifizetése helyéül igénybe vétesék. Ez az intézkedés azt akarja meggátolni, hogy a munkásoknak ne legyen alkalmuk keresményüket azonnal ott felejtetni a korcsmában.

A táncztanítás az ev. ref. felsőbb leányiskolában f. hó 18-án megkezdődött. Jelentkezés ugyanott az igazgatóságnál.

Hirdetmény. A m. kir. honvédelmi miniszterium által 20.184/XIV. szám alatt megküldött pályázati hirdetmény a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban rendszeresített s az 1898/99-ik iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami és magán alapítványi helyekre a kapitányi hivatal katona ügyosztályában ki van téve, hol is a hivatalos órákban az érdekeltek által megtekinthető. Szatmárt, 1898. április 7-én Kiss Gedeon főkapitány.

A főtiszt. plebánia hivatalok részére rak-tárt tart a „Pázmány-sajtó” anyakönyvi ívek, kivonatok, számadások, családi értesítő, elbocsátó levél, bérnialási anyakönyvi iv. bérnialma és bérnialjegyekből.

Orosz Árpád helybeli Istvánér 3. sz. alatti lakosnak egy rattler kutyája elveszett, a tulajdonos azon kérelemmel fordul a közönséghez, hogy ha valaki esetleg rátalál, legyen szíves tudomására hozni.

Vidék.

Nagy-Károly, ápril. 11.

A 1848 tövényhozás emlékeztére a helybeli két középiskola isk. ünnepet rendezett. Szombat reggel a főgymn. és polgári leányiskola tanuló ifjúsága valláskülömbőség nélkül résztvett a kath. istentiszteleten, utána mindkét iskolában énekkel, a gymnasiumban zenével egybekötött szavatelok tartattak.

Közigazgatási bizottsági gyűlés volt e hó 15-én péntek reggel. Természetesen megint a matolcsi hid meg komp ismeretes ügye került szóba s a tanácskozás vége szintén ismeretes „az állandó közlekedési eszköz létesítése bővebb tanulmányt és megfontolást igényel.” Micsoda bővebb tanulmány kell egy hid csinálására? Az új Kraszna-meder mentén 17 hidat csináltak minden megerőltetés nélkül. Azután a n.-károlyi postaház ügyét tárgyalták. E rozoga épületnél csak a kaszinó (öreg takarékpénztár tulajdona) épülete dohosabb és avultabb. Az alispán felszólalására energikusan fogják a közlekedési minisztert ez anomala megszüntetésére kérni. Miután a Széchenyi társaságnak a kért 8000 frt helyett 7000 frtot megszavaztak, a főispán felszólította a tanfelügyelőt, hogy részletes jelentést tegyen iskolalátogatásairól. A főispán ebédjére hivatalos bizottsági tagok a gyűlés sikereivel elégedetten távoztak a teremből.

A megyei telefonhálózat nagy érdeklődést keltett. Községek és városok bejelentették, hogy

a legnagyobb örömmel fogadják a főispán intézkedését. Rövid idő múlva tehát a sok irkálás helyett telefonozhatunk a központból a megye minden járásába.

Az ipartestület közgyűlésén a kerületi betegsegélyző pénztár ügyében 4 tagu bizottságot küldöttek ki, mely a felmerült panaszokat megvizsgálja. Magyarul ez annyit tesz: Marad minden a régiben! Egészségükre!

A vallási róm. kath. elemi népiskola az 1848 évi korszakot alakuló törvények szentesítésének 50 éves emléket folyó hó 17-én tartotta iskolai ünnepélylyel. — Az ünnepély a templomban ünnepi szt. misével s Te-Deummal vette kezdetét. — Istentisztelet után az összes tanuló ifjuság s szép számu hallgató közönség az iskola termében gyűlt össze; s megállapított sorrend szerint az összes tanulók elénekelték a Hymnust. — Utána Matlaskovszky Miklós plébános mondott igen szép s mondhatni az ünnepély méltóságához mért lendületes megnyitó beszédet, melyben különösen kiemelte az 1848. törvények üdvös voltát nemzetünkre nézve. — Ezután elszavalta Schwegler János tanuló a „Szózat”-ot, mely után Szeibel Lajos kántortanító rövid kivonatban méltatta hazánk történelmi eseményeit 1848-tól napjainkig s különösen intette a gyermekeket a vallásosságra, király iránti hűségre s hazaszeretetre. — E felolvasás után az összes tanulók a „Király-Hymnust” énekeltek. — Több hazafias költemény elszavalása s Matlaskovszky Miklós plébános megható bezáró beszédje után — a „Szózat” eléneklésével az ünnepély befejeztetett.

A színyérváraljai rk. elemi fiu és leányiskola növendékei is megünnepelték ápril 11-ét. A gyermekek lobogójuk alatt vonultak a templomba, hol hálaadó misét hallgattak. Az iskolába visszatérve, Pillich Ottó s. lelkész tartotta meg a felolvasást. A gyermekek Halász József tanító vezetése mellett a „Szózat”-ot, „Honfida”-t, „Nemzeti zászló”-t, és a „Hymnusz”-t énekeltek. Közbe szavaltak: Uhl Juliska IV. o. t. „Bucsu”-t, Stecz Erzsike VI. o. t. „Rákóczy-né”-t, Vánca János V. o. t. „A ledölt szobor”-t, Stecz Gerő IV. o. t. „Talpra magyar”-t.

Az ubrezsi tüzkárosultak javára egy áldozópap, ki magát megneveztetni nem akarja 10 frtot, Szalai Alfréd Zirczről 5 frtot, Stromp József plébános Svedlerről 2 frtot, a tibi segédlelkész 1 frtot juttatott az ubrezsi plébános kezéhez. Senki sem szőlította fel őket, egyedül a könyörületeség vezette szívöket a jótékony adakozásra.

Csak 2 előadás!

A szatmárvárosi színházban

szombaton,

ápril 23-án és vasárnap, 24-én

Jézus szenvedése és halála.

Előadva:

Alesch Ede vezetése alatti ó-bajor
passió-társaság által.

Pénztárnyitás fél 7 órakor. Kezdeté fél 8 órakor.

Helyárak: Alsó páholy 4 frt. Emelotti
középpáholy 4 frt. Felső páholy 3 frt. Tál-
lásszék 1 frt. Köraszék 70 kr. Zártszék 60 kr.
Karzati ülőhely közepén 40 kr., oldalt 30 kr.
Földszint 40 kr. Diák-jegy 30 kr. Karzati
állóhely 10 kr.

Jegyek előre válthatók: *Lóvi Miksa* könyv-
kereskedésében.

Legnagyobb nyeremény Legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	” ”	200000
2	” ”	100000
1	” ”	90000
1	” ”	80000
1	” ”	70000
2	” ”	60000
1	” ”	40000
5	” ”	30000
1	” ”	25000
7	” ”	20000
3	” ”	15000
31	” ”	10000
67	” ”	5000
3	” ”	3000
432	” ”	2000
763	” ”	1000
1238	” ”	500
90	” ”	300
31700	” ”	200
3900	” ”	170
4900	” ”	130
50	” ”	100
3900	” ”	80
2900	” ”	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összegeben

melyek hat huzásban soroltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre
ujból 50000,
nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az
összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan
ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsje-
gyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I-ső oszt. eredeti sorsjegy	6.— frt.
” fél	” ” ” ”	3.— ”
” negyed	” ” ” ”	1.50 ”
” nyolczad	” ” ” ”	— .75 ”

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges bekül-
dése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a
hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig
díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes,
a huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mel-
lett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

kiváló szerencse

kedvezett főarudánkknak az I. magy. kir. osztálysors-
játékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az
első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint
számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt
nyertek főarudánkban, melyeket a szerencsés nye-
rőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztálysors-
játék 1-ső huzásához a megrendeléseket mielőbb hoz-
zánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál han-
goztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel
az első osztály huzás előtt az első osztály sorsjegyek
elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első
osztály huzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennün-
ket rendelményekkel olyanynyira, hogy a későn érkezöket
legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetjük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz
mielőbb, minden esetre azonban legkésőbb

április hó 21-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek
biztos eszközését.

Török A. és T^{sa}

m. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusító

BUDAPEST, V. Váci-körut 4A.

9 es számú „Zuckerin.”

Adagtablettekben oly édesítő erővel bír, hogy

1/2 kilo cukor édességi értéke csak 3 és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 eszeze kávét lehet megédesíteni. — Olcsóbb tablettek is kínálnak, azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN” tabletteket kérjünk.

Kapható vegyesáru üzletekben. — Raktárakat lótesit:

DÁVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda,

József főherceg es. és kir. fensége
és Klotild főhercegné asszony ó es.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban.

Ütször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvények-
ből dusan felszerelt nagy raktárát,
mely bővelkedik góth-, román és renaiss-
sance-stylü ruhákban, valamint ponti-
fikáló szerekben,

**Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárúkban stb**

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és
bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító

Saját készítményü fehérenemüim

A tavaszi idény alkalmából

van szerencsém Szatmár város és vidéke n. é. közönségé-
nek szives tudomására adni, hogy mint eddig, úgy most is

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

a legnagyobb választékban érkeztek idényezikkek, u.m.

a legujabb divatu

NŐIRUHA SZÖVETEK

hozzá megfelelő **diszítések**; továbbá a magyar ipar legujabb **remek**

NAPERNYŐI,

valamint valódi hazai készítményü **tiszta gyapjuból készült**

férfi ruhakelmék, posztók,

ugy öltönyökre, mint tavaszi felöltőkre és köpenyekre; férfi *ingek-
kalapok, nyakkendők* dus választékban. Gyári raktári: *valódi sze-
pességi lenvásznak, damaszt asztalneműek, kávé terítékek, ág-
neműek, siffonok, törölk, törölközők* stb., *saját készítményü
fehérenemüimből* a legszebb

menyasszonyi kelengyék,

a legrövidebb idő alatt a legsolidabb kivitelben, mindig a legjutányosabb
határozott árakban számíttatnak, melyekkel a versenyt bármely fővárosi
ezégekkel szomben mindenkor kiállani képes vagyok; ezeken kívül a

legnagyobb szőnyeg raktár,

függönyök, ágyterítők, asztalterítők és sok más czikkek dus
választékban vannak.

A n. é. közönség szives pártolását kérve vagyok kész szolgálattal:

Páskuj Imre.

Vidékre mintákat és árjegyzéket szivesen küldök.

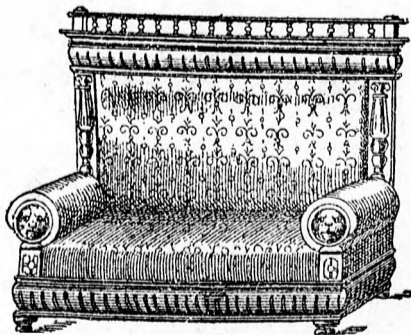
Az ezredéves országos kiállításon

Millenniumi éremmel kitüntetve.

Alapított 1875.

Legelső és legdusabban berendezett uj

BUTOR

ÁRUHÁZ

több mint 200 szobaberendezés készletben

SCHWARZ VILMOS

DEBRECZEN.

Flóközlet:
Papoly-palota

SZATMÁR Deák-tér.

Saját gyártmány! Kitünő munka! Jótállás mellett!

Ujjonnan felépült *dus raktárban* és *gyárban* több mint 200 szobaber-
endezés készletben van és mindennemü butorok a legogyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig **jutányos ár mellett** kaphatók.

Kivánatra minták, rajzok és költségvetéssel díjmentesen szolgálók.

Gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Alapított 1875.

Több éremmel kitüntetve.

Több éremmel kitüntetve.

**ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET**

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyárá-
nak fiókja. Legolesőbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 uj orgonát

épített, melyek közül **186** esik Ma-
gyarországra, a többit Norvégiába,
Németországba, Romániába, Orosz,
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Elvállalok képkeretezéseket a legfinomabb kivitelben, ablak javításokat háznál is végeztek.

GYÖRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Ajánlom dusan felszerelt **üveg- és porcellán** kereskedésemet, mint **legelőssőbb bevásárlási forrást.**

<p>Építkezők figyelmébe.</p> <p>Belga (solin) vörös jegyű cseh, kék jegyű magyar, mintázott és homályos táblákra ez idényre igen olcsó árakat szabtam, ez üzletágra nagy súlyt fektetek. Kérem saját érdekében is költségvetésemet bekérni, a munka szolid kiviteléért jótállást vállalok.</p> <p>Gazdasszonyok figyelmébe</p> <p>Brünni vaslemez főző-edények, serpenyők, veidlnigok, szabadalmazott kávéfőzők, peccenyestűk, evőeszközök, huserők, főző- és konyhakanalak, pörköltök, dobozok, reszelők, darálók, sütő formák és még sok használati czikk nagy választékban.</p>	<p>Házassulók figyelmébe.</p> <p>Menyasszonyi kelengyék, étkező, kávé-, teás, fekete kávé készletek legfinomabb carlsbadi porcellán, ugyszintén angol (fajans) és magyarmajolika több mint 100 minta van állandóan raktáron. Ivó készletek, francia (bakarát) cseh bögegett és magyar mintázott, bámulatos olcsó árban.</p> <p>Vendéglősök figyelmébe.</p> <p>Törvényesen hitlesített üvegek és porak a legújabb mintákban, sörös pohár 0.5, 0.3, 1/4 l. Berndorf Alp.eca és ezin acél evőeszközök, Kávé-tálcák, fehér és mintázott kávéházi edények, porciós oválok és vizes palaczkok kedvezményes árban.</p>
--	---

Ditmár R. szalon, ebédlő- hálószoba-lámpák, álló és asztali lámpák, kerti lámpák.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petróleum literje 20 krajczár.

A debreczeni első takarékpénztár
jelzálogi bekebelezés mellett 10
évi, vagy rövidebb lejáratu
készpénz vagy zálogleveles
törlesztéses kölcsönöket
és
váltóhitelt
engedélyez

a legmértányosabb kamat és feltételek mellett. Megkeresésre összes üzletágainkra vonatkozó értesítést készséggel szolgálunk.

A bekebelezési ügyletek gyors és jutányos keresztül vitelére ajánljuk takarékpénztárunk bizalmi ügyvédjét **des Combes Henrik** urat (lakik Debreczen Piac-u.cza 2145. sz.) ki is a takarékpénztár által megállapított legjutányosabb **dij-tariffa** számítása mellett az öt megkereső felekek szolgálatára áll.

RÁTH MÓR
kiadásai Budapest (Haas-palota.)

Korszerű művek.

1898: II. törvényezikk. *A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, bűntető, kihágási, végrehajtási, erdő és egyéb törvények határozmányainak figyelembevételével* mellett, jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta dr. Krejcsi Rezső, a budapesti keresk. és iparkamara másodtitkára stb. *A végrehajtási rendelettel és eljárás szabállyal* 50 kr.

Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és napszamosokról szóló törvénynyel 1 frt.

Dr. Márki József: *Dózsa György és forradalma.* Jutalm. pályamű 1 frt.

Báró Eötvös József: *Magyarország 1514-ben. (Dózsa-lázadás kora.)* Regény 2 kötet, 3 frt.

Horváth Mihály. Magyarország függetlenségi harczának története. Ezen classicus műnek a nagy napok 50-ik évfordulójára alkalmával kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása. 3 nagy kötet. Ára csak 5 frt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter emlékiratai. 2 kötet 6 frt. — Élete és külföldi levelei. 2 frt.

Papp Dénes: *A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban.* Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 frt 50 kr., helyett 4 frt 50 kr.

Arany János eddig ismeretlen műve, az összes és hátrahagyott munkák diszkidásának új, befejező kötet: Katona J. Bánk bánja. Arany János jegyzeteivel és tanulmányával, és A. L. bevezetésével 2 frt. Az összes munkák kötetéhez hasonló diszkötésben 3-20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Petőfi Aranyhoz intézett leveleinek és Arany válaszáinak hasonmásával. Arany Petőfőre vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 frt 60 kr. Diszkötésben 2 frt 60 kr.

Arany János. Rákóczy (1848. Augusztus) Zichy Mihály rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 frt.

Petőfi Sándor. A hőhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkötésben 1 frt 50 kr.

Coriolanus. Irtá Shakspeare. Fordította Petőfi Sándor. Illusztrált diszkidás. Csiky G. bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel 90 kr.

Ugyanaz: *Kis 8° kiadás* 40 kr. Diszkes köt. 80 kr.

„Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedogetjük, mit ott hagyni épen kedve volt.” Petőfi.

Petőfi S. A hőhér kötele. James. Robin Hood. Fordította Petőfi Sándor. Egy kötetben 1 frt 40 kr.

Jókai Mór. Életemből. Diszkidás 2 frt. Diszkötés 3 forint.

Ezen Jókai lángszóval oly fényesen és megragadóan megírt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharoz és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály. 25 év Magyarország történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet, 8-ik javított kiadás. Ezen hazánk újjászülésének classicus története ideiglenesen 10 frt bolti ár helyett 6 frt rendkívül leszállított áron kapható.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :
Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS
IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik tavaszi és nyári idényre:
papi-, rend- és világi
RUHÁKAT;

különösen :
meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,
chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter-számra** is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Szatmárt, nyomtatott a „Pázmány-Sajtó”-ban. 1898.